

Židé, muslimové a Vánoce

Křesťanské Vánoce nejsou největšími křesťanskými svátky, ale jsou těmi nejvýraznějšími, takže se staly výraznou součástí kultury i v zemích, které se sekularizovaly. Vánoce se různým způsobem prosadily i v dalších monoteistických náboženstvích.

Podobu slavení židovské Chanuky spoluurčovala také křesťanská podoba oslavy Adventu a Vánoc: Namísto světel na vánočním stromku a adventních svic zde máme postupně se rozsvěčující světla chanukije, místo vánočního cukroví se konzumují sladké koblihy i bramboráky na sladko - latkes. Zvyk svátek materializovat a soustředit ho především na obdarovávání dětí co nejdražšími dary kritizují jak křesťanští kazatelé, tak i rabíni. Existuje i hybridní svátek - Vánuka (kombinace Vánoc a Chanuky), k němuž přímo vybízí skutečnost, že se oba svátky občas časově prolínají. Jedna izraelská cestovní kancelář láká na zimní zájezdy do Evropy sloganem: Zажijte pravé německé Vánoce!

V Koránu jsou o Ježíšově narození velice hezké texty, připomínající apokryf vycházející z Lukášova evangelia. Tam, kde jsou mezi křesťany a muslimy dobré vztahy, obdarovávají se navzájem při svých svátcích - v jednom německém sboru například dostali od sousední muslimské obce k Vánocům darem do kostela lustr, v Bulharsku, kde jsou smíšené křesťansko-muslimské vesnice, slaví sousedé svátky obou náboženství pospolu, v Sýrii, v níž si muslimové váží křesťanské menšiny, jsou Vánoce státním svátkem.

Z druhé strany existují i pohledy, které pokládají křesťanské svátky za ohrožení vlastní víry a tak vytváří kontratradice: V některých židovských domácnostech bylo zvykem na Štědrý den číst antievangelium Toledot Ješu a trhat do zásoby toaletní papír na celý rok (jak známo, o šábesech se nesmí pracovat, a proto i toaleták musí být natrhán předem). Naproti tomu to, že by muslimové protestovali proti vánočním stromkům, je zřejmě jen rozšířená nenávistná pověra.

Co bychom mohli označit za poselství Vánoc, akceptovatelné pro Židy i muslimy? Snad andělský zpěv, ozývající se při Ježíšově narození: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle.

(Brána, Časopis Církve bratrské 2016)